

Lördagen den 17 Augusti

Lördagen den 17 Augusti

PRENUMERATIONSPRIS:

A landets postkontor och hos redaktionen Helt år 4 mk,
halft år 2 mk, pr månad 85 penni.
Till Amerika sändes tidningen 1 g. i veckan för 6 mk 60 p.

Redaktör: M. HAGELSTAM

Tidningen utkommer hvarje onsdag och lördag kl. 9 f. m.

ANNONSPRIS:

Före texten 8 p. pr millimeters spalthöjd. Efter texten 6 p.

Tandläkare — Hammasläkare

P. W. Airaksinen.

Mottagning (kl. 9—10, 1—2 Måndag } 1—2,
Vastaanotto { & 4—5 Maanant.

Bostad: Hr William Ahlbäcks gård.

Kommissionskontor

för tjänstsökande och husmödrar. 166

Adèle Malm,
Missionsbokhandeln.

Abo arbetare-olycksfallförsäkringsbolag

(Ömsesidigt bolag)

upptager kollektiv- och enskilda försäkringar genom 565

Halvar Backlund. G. Ramstedt.

Henkivakuutusosakeyhtiö

Fennia

Lifförsäkringsaktiebolag

— Abo —

(Öfvergår till ömsesidigt bolag)

Agenter: B. Serlachius.

Alfr. Friman.

K. Gid. Jungell.

G. Ramstedt. 1365

Försäkrings-Aktiebolaget „KALEVA“

meddelar alla slag af lif- och kapitalförsäkringar i Jakobstad genom 122

J. A. Holm.

Brandförsäkringsbolaget

POHJOLA

med nedsatta premier samt

Olycksfallförsäkringsbolaget

KULLERVO.

Nytt försäkringssätt med premie återbetalning meddelar försäkringar genom 542

A. E. Boucht.

Fruntimmers, Herr och Barn

Beklädnadsartiklar

i

Beklädnadsaffären

983 midtemot saluhallen.

Brandförsäkringsbolaget

„FENNIA“

& Olycksfallförsäkringsbol.

„PATRIA“

meddelar försäkringar genom 912

Wilh. Schauman.

Ömsesidiga Lifförsäkringsbolaget

SUOMI

beviljar Lifförsäkringar och Karenförsäkringar, Lifräntor, Utstyrsförsäkringar, Överlevelsesräntor och Barnförsäkringar.

Vid slutet af år 1906 utgjorde de lif-försäkrades antal ungefär 48,000 personer och lifförsäkringsbeloppet ungefär 168 milj. mark.

Agenter:

A. Kjerulf } Jakobstad.
A. E. Boucht }
M. E. Jakobson }
A. Lundström }
K. Söderlund, Purmo.
E. Sundström, Larsmo.
J. Smets, Nykarleby landsförsamling.
R. Ståhlberg, Munsala.
A. E. Lindh, Teerijärvi.
O. Björk, Nedervetil. 14Eero Lång } Vetil.
E. Kolehmainen }

Försäkringar

upptagas för Brandförs.bol. Nor-
thern och Olycksfallförs.bol.
Patria genom Aug. Kjerulf.

Obs! Snabb registrering. 608

Jakobstads Fotografietelier

öppen alla dagar från kl. 9 f. m.—8
e. m. Fotografiering utföres endast mel-
lan 11—2 på dagen.Bromsförstoringar utföres vil
och billigt. 818

Realläroverket i Jakobstad,

åtta klassig dimissionsberättigad samskola med en förberedande klass,
begränsad åter sin verksamhet måndagen den 2 sept. kl. 2 e. m.
Inträdeshör för siggär samma dag från kl. 8 och vilkors-
förhör från kl. 9 f. m. Upplysningar meddelar skolans föreståndare
fil. mag. Allan Calenius (adr. till d. 25 aug. Mörskom, sedan Jakobstad.)
(A 32269). 1258

Direktionen.

Glas Porslener och Nickelvaror

nyheter nu inkomna till

Harald Östenson

i ingenjör Saxens gård.

Obs! Billiga priser.

Gudstjänster.

12:te söndagen efter Treenighet

predikar

i stadskyrkan:

Högmässa kl. 11 pastor Arvonen.

i landskyrkan:

Högmässa med nattvardsgång kl.

10 kyrkoh. Lindberg.

Immanuel Kapellet.

Lilla Nygatan, Nystaden.

Predikan i söndag kl. 7 e. m. af
F. R. Öberg öfver ämnet: Kristus
som A och O.Metodistförsamlingens predi-
kolokal.

Söndag kl. 11 f. m. och 5 e. m.

predikan af pastor Oscar Andersson.

Finska Frälsningsarmén

Möte söndag kl. 8 e. m. Tal af

evangelisten Englund.

Enhvar inbjudes!

Suomalainen saarna tiistaina kello

8 i. p.

Dödsfall.

Tillkännagifves

att

min älskade hustru

SOFIA,

efter ett långvarigt lidande fridfullt
afled i Lööf den 14 augusti 1907 i
en ålder af 52 år och 26 dagar, till
djup sorg för mig och 4 barn samt
andra släktingar och vänner. 1298

Petter Östman.

Älskad. — Saknad.

Hon har kämpat hon har vunnit,
Lifvets krona har hon funnit.

Ledig tjänst.

En nykter, svenska och
finska talande manlig per-
son antages till extra pos-
tiljon vid Jakobstads post-
kontor. Lön tillsvidare 1,100
mark per år. Anmälan göres
senast måndagen den 19 au-
gusti hos postförvaltaren E.
Lilja. 1296

Diverse.

Läkaredejoureringen

handhafves i söndag af Dr:
W. Backman.

Mottagningstid: 10—11 f. m.

Tandläkare.

Mina mottagningar begynna åter
tisdagen d. 20 augusti. 1301
(A 32536) P. W. Airaksinen.

Kommunala
uppbörden.

2:dra uppbörden af kommunala
utskylder till Jakobstad för år 1906
verkställes & drätselkontoret:

Måndagen den 26 au-
gusti kl. 9—11 f. m. med
kvarteren 1—5.

Tisdagen den 27 augus-
ti kl. 9—11 f. m. med kvar-
teren 6 och Nystaden t.
o. m. Nio 100.

Onsdagen den 28 augus-
ti kl. 9—11 f. m. med kvart.
i Nystaden från Nio 101, To-
baksfabriken och utom
staden.

Drätselkammaren.

1297

Egare af stadens mul-
betespolletter observera!

Enligt föreskrift skall för hvarje
ko i stadens bete aftjenas ett dags-
värke i skogsrensning och uppmans
därför egarene af numrorna 1—20
att måndagen den 19 kl. 7 f. m.
infinna sig vid Rådhuset.

Barn under 15 år tagas icke i
arbete.

Följande numror följande dagar
kl. 7 f. m.

N:ris 21—40 tisdagen den 20 aug.
„ 41—60 onsdagen den 21 „
„ 61—80 torsdagen den 22 „
„ 81—100 fredagen den 23 „
„ 101—120 lördagen den 24 „
„ 121—140 måndagen den 26 „
„ 141—160 tisdagen den 27 „
„ 161—180 onsdagen den 28 „
„ 181—200 torsdagen den 29 „
resten — fredagen den 30 „

1313

Drätselkammaren.

Telefonkataloger

för år 1907

kunna afhämtas från centralen.

Till salu.

Kalk

släckt och osläckt.

Prima

Cement

i parti och minut billigast

1199

Jakobstads Mek. Verkstad.

Tjänsteförtecknings-
blanketter

å tryckeriet.

Offentliga nöjen.

Folkfest

föranstaltar

Jakobstads Nykterhetsförening

söndagen den 18 aug. kl. 4 e. m.

å Lannäslund.

Program:

Ouverture
Hälsningstal
Föredrag
Körsång
Klängsång
Klängsång
Bygdemålsberättelse
Dans

Mete! Servering! Fyrvärkeri!

Entré 50 p., barn 25 p. 1080

Girig mans flicka
blir aldrig full; blott
den som har råd att
annonsera blir rik.

John Gould.

Från Österbotten.

Jakobstad.

Koleran skall motas.

På grund af cirkulär från medi-
cinalstyrelsen sammanträdde häl-
sovärdsnämnden i onsdags fört att
besluta om åtgärder i anledning
af den till synes hotande koleran.
Nämnden beslöt att låta uppföra
en kolera-barack väster om staden
på tillräckligt afstånd utanför sta-
dens blifvande område. Samti-
digt beslöts, att i baracken skall
inrättas ett rum för obduktion,
hvilket blifvit behöfligt sedan
skärhuset vid Pedersöre kyrka
icke mera får för ändamålet an-
vändas. Själfallet är, att för ob-
duktioner måste sökas annan till-
fälligt plats i händelse baracken
vid inträffande kolerafarsot eller
annan häftig epidemi komme till
användning.

Protestmöte.

Socialdemo-
kratiska kommunalkommittén har
till allmänt möte i morgon kl.
halt 3 sammankallat alla de med-
borgare, hvilka önska protestera
mot järnvägsstyrelsens förslag om
upplösning af Järnvägspersonal-
förbundet (Rautatieäisliitto).

Helt säkert finns det många
icke-socialdemokrater, som på det
ifrigaste vilja protestera mot en
planlagd åtgärd, den där hotar att
kränka den i grundlag fastslag-
na föreningsfriheten. Men en an-
nan sak är det, huruvida dessa ik-
ke-socialdemokrater önska delta
i ett möte och åhöra tal, i hvil-
ka sannolikt de samt och synner-
ligen enligt gamla vanan skola gö-
ras ansvariga för ett styrelseor-
gans åsikter.

Beträffande själva saken hän-
visa vi till den i afdelningen Un-
tidningarna aftryckta artikeln ur
borgarbladet Tammerfors Nyheter,
om hvars innehåll vi förena oss.

Folkfesten å Lannäslund
i söndags drabbades af flera mo-
tigheter. Annu en timme före
den utannonserade tiden för
festens öppnande hållregnade det,

Småningom blef det dock uppe-
hållsväder, ehuru vädret var mul-
let under hela kvällen. Engans-
ka talrik festska infann sig
det oaktadt. Men då festen skul-
le börja, saknades Jakobstads
hornkapell, som man ackorderat
att medverka vid festen. Man
väntade och väntade, men ingen
musik kom. Man sände vidare
bud på musikanterna, men de vo-
ro och förblevo borta. Slutligen
måste festen börja, musiken för-
utan. Programmet upptog häls-
ningstal, deklamation, bygdemåls-
berättelser, körsång och kupletter.
Småpojkarna roade sig med täflin-
gar bl. a. i stöfvelspringning. Ef-
ter mörkrets inbrott förekom illu-
mination och afbrändes ett mind-
re fyrvärkeri. På den goda och
rymliga danslaven svängde de
danslystna om efter skinnknarkans
toner, som man i brist på an-
nan musik måste tillgripa. Ring-
lekar voro också under senare de-
len af festen jämnt i gång.
Vid buffetten var god åtgång.

Om Jakobstads hornkapell full-
gjort sin skyldighet och hållit sitt
löfte, hade söndagens fest på Lan-
näslund väl blifvit dylika tillställ-
ningar lik. Men en folkfest ute i
det fria utan musik måste ju un-
der hvilka förhållanden som
hållit bli mer eller mindre miss-
lyckad. Festtillställarna hade
särskildt vid nu ifrågavarande till-
fälle tänkt sig musiken, som lands-
befolkningen isynnerhet ej all-
för ofta är i tillfälle att höra,
såsom en hufvuddel af program-
met. Ej under därför om besty-
relsen blef ganska illa ute. Men
även festbesökarna måste helt
naturligt känna sig besvikna, då
programmet ej höll, hvad det lof-
vade. Jakobstads hornkapells be-
drägliga förfarande kan därför ej
nog skarpt klandras.

Musikkapellet. På annat
ställe i dagens blad klagas öfver
stadens musikkapell, som tillåtit
sig att svika ett till arrangörerna
af folkfesten å Lannäslund gif-
vet löfte om medverkan. Denna
händelse visar, i hvilket tillstånd
kapellet för närvarande befinner
sig. Saken är den, att dess skick-
liga och energiska ledare hr Ös-
terman nyligen lämnat sin be-
fattning, enär han dels icke an-
såg sig kunna kvarstå med den
minimala lön han åtnjutit, dels
funnit det alltför talamodspröf-
vande att nedlägga sin om-
sorg och förmåga på ett arbete,
som af allmänheten så litet uppskattats.
Ehuru man här i sta-
den sätter föga värde på musik
— det som hornkapellet under se-
nare tid presterat kan verkligen
kallas musik — inser man dock
allmänt, att ett musikkapell ik-
ke kan undvaras. Må man då
också ställa så till, att det kan
existera och sköta sin sak bra!
Dålig musik är ingen till gläd-
je, allra minst till nytta; god
musik är däremot en högst vik-
tig faktor vid alla festliga tillfäl-
len. Det förra slaget påkallar in-
gen uppmuntran, det senare sla-
get däremot fås ej utan det, som
för allt här i världen först och
sist behöfvos, nämligen pengar.

Jakobstadsbåtar i Kemi.

Vid en senaste söndag i Kemi för-
siggången kappsegling togs i pri-
set af Panu, f. d. Arrow, S. S. J.'s
utlottningsbåt, som af hr H. Ahl-
bäck försålls till herrar Tiura,
Rantaniemi och Kemppainen. Bå-
ten fördes af sin förra ägare. I
motorsbåtstävlingen togs i pri-
set af hr Ahlbäcks Voima. Voimas
motor, som mäter 6 hästkrafter,
är gjord hos Bröder Wickström
i Vasa.

Fick vänta. När svenska sko-
naren Fridberg senaste lördag an-
lände hit efter endast sig dagars
segelats från Stettin, befanns det,
att ingen mottagare till lasten,
som bestod af tegel, infann sig.
Pappren hade ej hunnit fram lika
fort som skutan. Först i går an-
lände dessa, och Fridberg blef
at med sina tegel, som togos om
hand af fabr. Serlachius. Snabb
resa hade också norska barken
Sogndalen, som härom dagen in-
träffade här efter 9 dygns segelats
från Mathil i Skottland.

Knifvad i armen blef en
Härnabo Gunnari i torsdags. Gär-
ningsmannen har icke anträffats,
ej heller har den knifvade själf
gjort någon anmälan om saken.

Landsbygden och
grannstäderna.

Bennäs.

Frosten svedde potatisblasten
i Bennäs natten mot i torsdags.
Hvilken temperatur termometern
visade har vår sagesman icke kun-
nat uppgifva.

Velosåpedtävlan i
Bennäs.

Som e stoo po blade fö nave-
kor tebaks, ställt några pojkar tel
en velosåpedtävlan i Bennäs.
Alt jeck jo lycklit å vääh lo gan-
go, så tel å må gambelfoltje vart
oppilva å tykt hä e va rolit te
skåda po. Å sãmbte måjtta hä e
vart för fort slut, fast e råkt allt te
klåcko nie (9) po kvålde. Na da-
gar baket lova inspektöon po Ben-
näs station te köp, å skänk ein
pokal som de sko måst tramp hä-
last om e två år fön de sko fo-
ta å må allo, ja tnor de kalla å
te vandringspokaln. E sondas po
kvålde så tjört de föstgango om
ate pokaln. Fön själva täävlinjä
börja sa ejn of prisdomarå: »Tå
e no a rejna häila daan! i da å e
så te blöt å roko vägar så väit ve
jo po förhand hä naar å int e
stånd te kör under 16 minuter, 8
kilometers väg. Så ve kan alder
villas po minuter, bara ve for se-
kondrå rettit upptåje». Å vi sko
int prisdomarå po sekondrå opp-
tåje för de had rettit en spålklok-
ko te skåda po. Ha fösta som
for ut fron mooli va A. Kristola,
men tå lyckast int e honom na
båter ån ha kört 10 sekunder för
hålt (på 15,50), men som e va
sakt sko int naar kör under 16
minuter å för hä too prisdomarå
opp tiin hans te 16 minuter å
50 sek. Men tå var e så mangi
som skåda på eje klokona, som
påta å svor för hä prisdomarå to
opp oråta tid. Men hä vart no
int na vidare krakel sålång tääv-
linjä råkt fön tå san po kvålde
tå priså vart utdåila, tå vart e en
helsikis disskossjoon som höösta
bra båta. Prisdomarå gav fösta
prise å Otto Anderssen, ha kört
po 16 minuter å 32 sekunder. W.
Härmälå fick ana prise som kört
po 16,44. Å A. Kristola sko de
je trede prise, å ha kört po 16,50
postoo prisdomarå. Te som skå-
da poeje klokona kaveera hä A.
Kristola kört 1 minut håläre ån
prisdomarå ha tåje opp tiin hans.
Men te förklara te baks hä ejn
kaar kan int kör 42 sekunder hå-
läre ån ha ana e då här före,
å san för råsten tror de int po
prevatklokona na. Fast sombli
hadd rettit amerikansk som va
nåstan så stor som rovona. Ve
väit jo allehop som va tår, hä e
var sex e fösta troppe som for
ut po bana må tvo (2) menüteg
mella vadejra, å tå sista man for
ut fron moole, tå a ha fösta eller
Kristola vere po rejso 10 menu-
ter. Tå var e ejn som fråga of
prisdomarå hor langa tid e var
fron hä sista man for ut, å tårtill
Kristola kom tebaks. Tå svara de
hä e var 5 minuter å 50 sekon-
der. Nå, om a lägger 5 minuter
å 50 sekunder te döm te 10 me-
nutrå (som va gae tå sista man
for ut) så var e jo 15 minuter å
50 sekunder. Hä å klart. Men
prisdomarå te åndra int en smolo
fron hä te a måra ho gango. Nö
saan a e höösta hä de a angra
så, å pluta bort ejn minut åtal-
lehop som fick priså. Hä jeck
jo nåttast af hä så fick var å ejn
behåll hä prise som ha a fåt ejn
gang.

Melker.

Lepplax.

Haren och rötmanaden.
Det är märkvärdigt, så många un-
derliga saker det sker i rötman-
den. Kattor amma harungar, höns
värpa gåsäggn och stora sjöormen
simmar omkring både här och där.
Nu har i Lepplax en hare roat
sig med att frivilligt anmäla sig
som husdjur. Det var natten mot
i går. Jösse, som redan tidiga-
re visat sig mycket kamratligt

stämnd gentemot fåren i byn, hop-
pade in i stallet för att njuta
af nyslaget, fint gräs, och där an-
träffades den af husfolket på mor-
gonen.

Gamlakarleby.

Miste propellern. Schau-
manska bogserbåten »Flink» från
Jakobstad hade den oturen att
mista sin propeller under pågå-
ende bogsering då den under för-
riden vecka var sysselsatt med
stockarbeten vid den s. k. »Möl-
lerska-viken» några sjömil norrom
Gamlakarleby. Någon bottenkän-
ning hade båten ej, utan torde
maskinaxeln hafva varit felaktig
på något ställe. — Öb.

**Svenska folkpartiets
resetalare,** hr M. Thors har
hållit föredrag om socialismen af
folkskolorna i Munsala kyrkoby,
Storsved och Vexala. Efter fö-
redragets slut har diskussionen
uppstätt mellan föredragaren och
någon socialist. Särskildt var de-
ta förhållandet i kyrkobyn. Agi-
tatorn Friman hade afven ditin-
funnit sig och höll ett tal, skrif-
ver till V. P. en »Munsålbå». —

**Hemvändande emigran-
ter.** Natten mot måndagen åter-
vände ett flertal emigranter till
Vasa och Uleåborgs län. De flesta
kommo från Minnesota, där,
likasom i många andra stater,
tiderna äro dåliga. I Minnesota
pågår striden mellan arbetarne och
arbetsgifvarne ang. 8-timmars ar-
betsdag. — V. P.

Järnvägsrådet i Gamlakarleby.

Då vi icke varit i tillfälle att
genom egen reporter förskaffa oss
ett utförligt referat af förhandlin-
garna vid järnvägsrådet i Gamlaka-
rleby den 9 dennes, aftrycka vi
här det i tisdagens nummer af
Österbottningen ingående referatet
för att sålunda sätta våra läsare
i tillfälle att erhålla kännedom
om de åsikter som vid mötet ut-
talades i en för Jakobstad med
omnejd synnerligen brännande frå-
ga.

Mötet öppnades kl. 10 f. m. af
rådhuset i Gamlakarleby. När-
varande voro i det närmaste 100
representanter utom en mängd
andra intresserade.

Till först hälsade kommitténs or-
dförande senator Ramsay på finska
och svenska de från skilda
trakter tillstädeskomna represen-
taterna välkomna. Tillika påpek-
ades att senaten ålagt kommittén
att å skilda orter inhämta be-
folkningens önskingar i fråga
om påtänkta järnvägsbyggnader
för att sålunda komma till ett
godt resultat med dessa byggnader.
Förhandlingarna kommo att
underlätta kommitténs arbete. Sedan
uppräknade hr senatens kom-
mittémedlemmarna, hvilka voro:
senator Ramsay, ordförande, pro-
fessor Grotenfelt, domprosten, dr
Hedberg, öfveringenjör Snellman
och doktor Thesleff, sekreterare.
Dessutom voro frånvarande kom-
mittémedlemmarna handlanden Lal-
luka och agronomen Koskelin.

På förslag af ordföranden be-
slöts, att andragandena skulle
tolkas till det andra språket.

Härpå uppmannades representan-
terna inlämna sina fullmakter till
sekreteraren.

När solen gick ned.

Berättelse.
(Öfversättning.)

Det var ett hopplöst fall re-
dan från första stunden. Det
hade den allvarliga läkaren sagt,
och trots sin okunnighet i dyli-
ka saker visste Ralph Davenant
att det så var. När han såg på
de slutna ögonen och det bleka
ansiktet på kudden, hade han
svårt för att fatta, att detta var
samme Dick Vance, som hade
 varit lifvet och själen i deras
lilla sällskap. En boskapsfarm i
Rhodesia fordrar strängt arbete
och förmågan att se silfverkan-
ten på hvarje svart moln, och
Dicks energi och glada skratt ha-
de mer än en gång väckt nytt
mod till lufs hos kamraterna Ralph
och Jack Curtis. Och nu stod
han på gränsen till dödens land,
bruten i sin ungdoms fulla kraft.
Medan Ralph stod vid sängen,
genomgick han i minnet ännu en
gång den vilda soenen för några

Diskussionen.

Ordföranden uppmannade de när-
varande att uttala sig i frågan,
och begärdes då till först ordet
af

Hr Risku, som framhöll huru
viktig frågan om järnvägsnät-
sträckning är för den jordbrukande
befolkningen. Såsom synner-
ligen lämplig framhöll talaren en
järnväg, dragen från Rautalampi
eller Suonenjoki till Sievi. Som
exempel på hvilken nytta denna
sträckning skulle hafva t. ex. på
lifsmedelsprisen framhöll tal. bl.
a. att en mjölsäck kostar i Gamlaka-
rleby 22 mk, då den i Pihti-
pudas betingar ett pris af 28 mk.
Detta för transportkostnaderna.

Hr Torppa uppläste en af elfva
kommuners vägnar affattad längre
skrifvelse, där det påpekades att
linjen Suolahti—Gamlakarleby är
som af sig själf gifven och har
redan blifvit undersökt. Dessutom
har ju Gamlakarleby de ypperliga
gästhamnförhållandena i Yxpila.
Den i äldre tider härstädes blom-
strande handeln skulle genom den
banlinje återföras till sin gamla
hemort. Linjen Suolahti—
Bennäs ansåg talaren där-
emot gagna endast Jakobstad,
då däremot Gamlakarleby
för som slutpunkt skulle ha en
vidsträckt betydelse just för lands-
bygden. Polemiserade dessutom
mot flere förslag angående banans
slutpunkt. Som ett andra för-
slag till sammanbindningsbana
ville tal. framhålla Ylivieska—
Isalmi. Detta förslag önskade tal.
i andra rummet fullbordadt.

Hr Torvelainen motsatte sig icke
linjen Suolahti—Gamlakarleby,
men väl Ylivieska—Isalmi. Ansåg
att alla konkurrerande linjer böra
undersökas, då tal. var öfvertygad
om, att Pyhäjoki äldfald nog kom-
me att vinna.

Hr Haveri talade till fördel för
banans sträckning från Suolahti
till Karstula och därifrån till
Bennäs. Som bevis på hållbarhe-
ten af denna sin åsikt framhöll tal.
att linjen Karstula—Bennäs har
en folkmängd af 31,000, då däremot
linjen Karstula—Gamlakarleby
skulle ha en folkmängd af endast
ca 15,500. Anförde dessutom
en hel mängd statistiska uppgifter.

Hr Wibersaari godkände icke
sättet, att nedsätta andra linjer.
För sin del förordade tal. linjen
Sievi—Suonenjoki.
Hr Tokoi ansåg att linjen Suolahti—
Kannus skulle vara både
kortast och enligt tekniska under-
sökningar, bli miljoner mark bil-
ligare. Påpekade att denna linje
dessutom skulle gå genom långa
sträckor (30 km) kronoskog.

Hr Lämsä förordade linjen Isalmi—
Ylivieska eller Oulais. Ansåg
att man med denna linje i fram-
tiden skulle få till stånd en för-
bindelse mellan Bottniska viken
och Ladoga.

Hr Strömmar ansåg icke de syn-
punkter som tala för Bennäs som
slutpunkt vara så välgående som
det synes. Dessutom blefve den
linje alltför nära Haapamäki—
Jyväskyläbanan. Förordade på
det varmaste linjen Suolahti—
Gamlakarleby.

Hr Torvelainen sade att vid
bedömandet af jordbruksförhållan-
dena spannmålsmängden icke bör
tillmätas så stor betydelse utan
hållas på kreaturskötsel, ty den
förre bevisar tillbakagång men den
senare framåtskridande.

Hr T. Pohjanpalo ville icke mot-
sätta sig någon linje, men fram-
höll som en viktig omständighet
att man främst måtte pröva huru
mycket vårt fattiga land kan upp-
offra för sina järnvägar. Det får
ej anses nödvändigt att obebodda
öde trakter först få järnväg, för
att få dem bebodda, utan måste
man hafva för ögonen det nu-
varande behovet. Den enda lämp-

timmar sedan. Han såg boskaps-
jordens plötsliga förskräckelse,
han såg Dick blixtnabbt stiga till
häst. Den enda utsikten att
rädda djuren låg i att afskära
vägen för dem, innan de nådde
klyftan, mot hvilken de rusade i
vild ordning. Det hade också
lyckats honom att drifva dem åt
sidan, men själf hade han gått
under. Håsten hade glidit på den
lösa sanden och störtat på ryt-
taren innan han hann kasta sig
af. Ralph och Jack hade försik-
tigt burit den lemlästade kamra-
ten hem till bostaden, och me-
dan Jack stannade kvar hos ho-
nom hade Ralph så fort som möj-
ligt ridit till närmaste läkare, mi-
litaläkaren i Bulawayo, tjugu
mil därifrån.

Läkaren hade kommit och ut-
talat sin dom. Det var endast en
fråga på några timmar, sade han,
och så red han sin väg till ett
annat ställe dit han blifvit kall-
lad, och där hans hjälp måhända
kunde vara till nytta.

Dick hade legat sanslös allt se-
dan olyckshändelsen. Solen, som
då stod högt på himlen, höll has-
tigt på att sjunka i väster, och
han slutligen öppnade sina gråa
ögon, och Ralph, som böjde sig
öfver honom för att fukta hans
torra läppar med litet vatten, hör-
de honom hviska:

— Ha inte breffen hemifrån
kommit än?

— Inte ännu, Dick, sade Ralph,
men de komma strax. Jack vis-

liga linjen ansåg tal för närvaran-
de vara Suolahti—Gamlakarleby,
då den senare orten är den enda
plats, där det finnes en god
hamn. Som exempel anförde tal.
att man i Uleåborg får betala 25
pi för transporterandet af en
mjölsäck från hamnen till staden,
då man däremot i Gamlakarleby
betalar endast 50 pi för transport
ända från Tyskland. Sedan
byggandet af Gamlakarleby-linjen
blifvit afgjord, förordade tal., un-
dersökning af linjen Ylivieska—
Isalmi.

Hr Haveri trodde att Yxpila
hamn inte torde ha några sär-
skilda fördelar framför Jakob-
stads hamn.

Hr Sandelin sade sin ståndpunkt
redan framgå där af, att han un-
der tecknat den af hr Torppa upplä-
sta skrifvelsen. Men ville dock
framhålla att linjen till Gamlaka-
rleby för sin hamnförhållandes
den lämpligaste. Regeringen hade
också redan kostat på hamnan-
läggningar, ledtyr m. m. Ansåg
det för en naturlig sak, att förut-
sättningar för en banas trafik
bör tagas i betraktande. Att lå-
ta banan utmynna vid kusten län-
gre norrut ansåg tal. inte böra
komma ifråga då det t. o. m. före-
kommer att handlande i Brahe-
stad och Uleåborg måste köpa va-
ror från Gamlakarleby, när ham-
narna därstädes icke äro isfria
förrän midsommartiden. Talaren
understodde i andra rummet un-
dersökning af linjen Ylivieska—
Isalmi.

Hr Nikunen understodde hr To-
koi.

Hr Torvelainen polemiserade mot
hr Pohjanpalo och Sandelin.
Förvände sig dock icke att des-
sa stytt hålla på Gamlakarleby,
då de representera just denna
ort. Sade att Savolaksborna för
en 30 å 40 år sedan reste till
Gamlakarleby Pyhäjoki-vägen.

Härefter hölls en 10-minuters
mellantid.

Efter pausen begärdes ordet till
först af Hr Latvala, som talade
om de stora fördelar som t. ex.
Lappajärvi kommun erbjuder, då
där nu redan finnes större fabri-
ker och dessutom blefve de stora
kronoskogarna då användas. För-
ordade således Bennäs som slut-
punkt framför Gamlakarleby.

Hr Niskanen förenade sig med
hr Torppa och önskade att man
lämnade åt landtdagen att afgöra,
hvilkendera af de af hr Torppa
föreslagna linjerna i främsta rum-
met borde komma i fråga.

Hr Hammarén sade sig icke stäl-
la hvarken Gamlakarleby eller
Bennäs framför hvarandra. Önska-
de att hamnförhållandena i så-
väl Gamlakarleby som Jakobstad
noggrant undersökas. I hufvud-
sak understödde tal. hr Torppa.

Hr Tokoi framhöll ytterligare
den ekonomiska betydelsen af lin-
jen Suolahti—Kannus. Ansåg att
Gamlakarleby likväl komme att ha
sin hamn och sin handel, om
också ändstationen blefve Kannus.

Hr Junttila förordade i första
rummet Gamlakarleby—Suolahti
och i andra Ylivieska—Isalmi-
linjen. Ansåg Sievi som ändsta-
tion icke kunna komma i fråga.

Hr Piirainen ansåg att en in-
landsbana ovillkorligen bör strä-
kas till en god hamn. Om man
bygger en bana till Gamlakarleby
så blir den för de södra delarna,
men må man då också bygga en
bana för de norra delarna. För-
slog därför en linje till Lappi eller
Oulais från någon punkt i Kaja-
na-banan med en bibana till Va-
la. Påstod att Brahestad hamn
nog i sin mån försvarar sin plats
i jämbredd med Yxpila, blott
man offrar på den lilla mycket
som på den senare.

Hr Inberr ville att järnvägens

te, att du gärna ville ha dina,
och han red därför för att häm-
ta dem. Känner du några smär-
tor?

— Nej, jag känner just ingen-
ting — jag är endast trött.

Han slöt åter ögonen med en
suck. Ralph gissade, att hans
vans tankar hade flugit långt bort
och att han i minnet ströfvade
omkring i hemlandets nåjder till-
sammans med en, för hvars skull
han arbetat så strängt de tre sis-
ta åren. Inom två månader skul-
le Dick ha rest hem för att vän-
da tillbaka med henne som sin
hustru. Och nu var drömmen för-
bi; de unga älskande skulle aldrig
träffas på denna sidan grafven.

Ater talade Dick:

— Du skriver och talar om det
för henne, Ralph, inte sant?

— Ja, Dick.

— Stackars liten! Det kommer
att göra henne sorg. Gud gifve,
att hon snart öfvervinnet det —
men jag vet, att hon aldrig kom-
mer att glömma mig!

Ralph nickade blott, han var
allt för rörd för att kunna säga
något, och medan solen sjönk,
väntade de under tystnad. Då
och då fuktade Ralph den döen-
des läppar, hvart ögonblick vän-
tande att slutet skulle komma.
Men han hade ej tagit med i
beräkningen vännens oböjliga e-
nergi, och Dick var fast besluten
att leva, tills han fått det sista
brevet från sin älskade.

räntabilitet i första rummet ta-
ges i betraktande. Framhöll som
den bästa räntebärande linjen Suolahti—
Karstula—Bennäs. Som
skäl för denna sin åsikt anför-
de tal. bl. a. att fördelen af
Bennäs som slutpunkt framgår, då
man ser Jakobstads export och
import. Tal. hade talat vid fle-
ra skärgårdsbor, och hade de på-
stätt att hamnen i Jakobstad nog
är lika bra som andra hamnar.

Hr Kinnunen förenade sig om
linjen Suolahti—Kannus.

Hr Pohjanpalo ville ytterligare
framhålla Ylivieska—Isalmi-ba-
nans fördelar vid utarbetandet af
plan för undersökningarna.

Hr Labbart påpekade att vid
järnvägsbyggnader i främsta rum-
met bör tagas i betraktande in-
dustrins omfattning och folk-
mängden. Hvad hamnförhållan-
dena beträffar, ansåg tal. Jakobstad
ha en af de bästa hamnar, då
då inkommit fartyg af ända till
26 fots djupgående. Förordade
således linjen Suolahti—Bennäs.
Hoppades att järnvägskommittén
tar i betraktande Jakobstads
hamnförhållanden, folkmängd och
industri.

Hr Berger framhöll några jäm-
förande siffror angående for-
sarnas styrka i åarna å Gamlaka-
rleby-linjen och Bennäs-linjen.
Understodde för öfrigt banans
dragning till Bennäs.

Hr Torvelainen talade ytterlige-
re till förmån för linjen Pyhäjo-
ki—Isalmi, framhållande att for-
sarnas kraft i Pyhäjoki torde uppg-
å till c. 2,000 hästkrafter.

Hr Torppa önskade icke vidare
ord om de skilda linjernas
större eller mindre fördelar, men
ville dock framhålla, hvad Kan-
nus-linjen beträffar, att af denna
skulle endast Lestijärvi kommun
komma att draga några egentliga
fördelar. Beklagade, att man
ansett att de jämförelser som an-
förts i den af tal. upplästas skrif-
velsen varit onödiga. Jämförelser
böra göras, menade tal., om man
vill ha sin ståndpunkt bevisad.

Hr Heimola motsatte sig Ben-
näs som slutpunkt, då denna
linje komme alltför nära Haapamä-
ki—Jyväskylä-banan. Understodde
förslaget Suolahti—Kannus, men
om denna bana icke skulle er-
hålla tillräckligt understöd, så
förenade sig tal. om Suolahti—
Gamlakarleby.

Hr Riippa förenade sig om lin-
jen Suolahti—Bennäs.

Hr Finne anförde några jämfö-
rande siffror till förmån för
Bennäs som slutpunkt. Trodde
att det skulle blifva öfvertrafik
å linjen Gamlakarleby—Bennäs i
händelse sammanbindningsbanan
sträcktes till Gamlakarleby.

Hr Niskanen understodde Ben-
näs-linjen på grund af att vid
denna linje finnas stora kalklager
samt i Lappajärvi finns malm.

Hr Jaakkola förenade sig med
hr Labbart och Berger.

Hr Nikunen framhöll att icke
endast Lestijärvi kommun komme
att erhålla fördelar af Kannus-
linjen, utan en hel landsdel.

Hr Juopperi trodde att de perso-
ner, hvilka framhålla, att linjen
Suolahti—Gamlakarleby inte skul-
le bära sig, icke känna de od-
lingsmöjligheter som finnas på
denna sträcka. För öfrigt sade
tal. att järnväg inte kan byggas
till hvarje gård.

Hr Vahe ansåg att äfven bild-
ningsförhållandena borde tagas i
betraktande och förenade sig på
den grund om linjen Pyhäjoki—
Isalmi.

Sedan ännu några talare upp-
trädde, en del till förmån för Suolahti—
Gamlakarleby, en annan del
för Suolahti—Bennäs, afslutades
mötet.

Ordföranden tackade för det
lifliga deltagandet i diskussionen,
hvilket han ansåg i betydlig mån

Plötsligt kom en förändring öf-
ver hans anlete. Ralph trodde att
det var döden. Hans öra, skarpt
af lidandet, hade uppfångat hvad
som ännu var ohörbart för den
andre, ljudet af hästhovvar på det
öppna fältet.

Vid ett ord från honom gick
Ralph till dörren och såg Jack
komma galopperande. Ett ö-
gonblick efteråt hade rytturen
nått porten. Han hade endast
ett bref med sig från närmaste
poststation, sex mil längre bort,
men det var det bref, som Dick
väntade på. Svag, som den dö-
ende var, räckte han ut handen
efter det, men försökte förgäves
öppna kuvertet. Ralph tog det
mildt ifrån honom och drog ut
det afslängade brevet ur kon-
volutet.

Men det var icke möjligt för
Dick att få sin sista önskan upp-
fylld, dödens skuggor hade lägrat
sig öfver hans ögon, så att han ej
kunde läsa det skrifna.

— Jag kan inte läsa det, jag
kan inte läsa det! utbrast han
med bruten stämma, medan tårar
strömmade utför hans kin-
der.

— Skall jag läsa det för dig,
Dick, frågade Ralph dröjande.

— Ja, gör det!

Ralph tog brevet och ögnade
hastigt genom första sidan. Ett
ögonblick tycktes hans hjärta
stanna, ty hans ögon föll på me-
ningar som dessa: »Jag är rädd,
att — dessa rader bereda dig

underlätta järnvägskommitténs ar-
bete.

Därefter tillkännagaf rektor
Sandelin att staden inbjöd rep-
resentanterna till gemensamt mid-
dag i Parkrestaurationen kl. 4.

Diskussionen hade varat i 5
timmar.

Före middagen begaf sig järn-
vägskommittén afvensom en stor
del mötesdeltagare med extra tåg
till Yxpila, för att taga i betrak-
tande hamnanläggningarna därstä-
des.

Öfriga Finland.

Banditligan i Viborg.

Polisrapporten öfver de senaste
undersökningarna rörande den
banditliga, som utfört särskilda
brott å järnvägen i Viborg, har
den 10 dennes fullbordats af che-
fen för detektiva afdelningen i
Viborg, kommissarien G. Anto-
noff.

Ligans ledare har varit värk-
stadsarbetaren Evert Vainölä, bi-
träd af bromsaren Elis Himanen.
Sedan emellertid dessa jämte värk-
stadsarbetaren Alexander Krusell
och filaren Johan Fredrik Hiironen
den 7 okt. 1906 anhållits i
Stockholm, hade ledningen öfver
ligan öfvergått i andra händer.
Flere af dess medlemmar äro nu-
mera häktade.

Ligans bedrifter äro flere. Den
har utfört den stora pistolstölden
å Viborgs järnvägsstation, förfä-
vat rånöfverfallet å linjekassör
Holmström och mordat kassör
Hahl, hvilket mord som känt ut-
fördes af bromsaren Tuomas Rai-
nio i afsikt att råna. Den har
ytterligare utfört krutstölden i
Talikkala, planlagt ett attentat
mot den sista ständslandtdagen,
hvilket skulle ske genom att sprän-
ga Nikolaikyrkan i Helsingfors i
luften samt planerat och förbe-
redd ett anfall å ett från Viborg
afgående kassörståg.

Ligans ändamål och sam- manträden.

Angående ligan ha upplysningar
meddelats detektiva polisen af
vittnet Juhana Edvard Paakunai-
nen, för delaktighet i öfverfallet
på kassör Tojkander häktade
bromsaren Pekka Kontiainen samt
häktade Ristseppä, Kyyrö och
Kukkanen.

Ligans ändamål var att genom
hvilka medel som helst anskaffa
penningar, hvilka enligt hvad sär-
skilda af de häktade uppgifvit,
skulle användas för revolutionära
ändamål, dels för att understöda
revolutionen i Ryssland, dels
mot öfverklassen och regeringen i
Finland. Så mycket skal man
än har att betvifla att brotten ut-
förts för att befördra åtminstone
det första af de uppgifna ändamå-
len, har det ej lyckats polisen
att erhålla exakta underrättelser
om ligans verkliga ändamål.

Ligan har flerfaldiga gånger
sammanslutit i Viborgs arbetare-
förenings hus och där planerat si-
na brott. I dessa öfverläggningar
ha deltagit Vainölä, Elis Himanen,
Hiironen, Krusell, Tietäväinen,
förra arbetsledaren Otto Niska,
Vihavainen, Koskimies, Rist-
seppä, Kontiainen, Paakunainen,
tryckeriarbetaren Artur Arvid
Vuorela, Elis Himanens broder I-
var Himanen, Matti Sorsa, Vilho
Toikka, Emil Kukkanen, smeden
Antti Holmberg, Vainö Luukko-
nen, Armas Koskinen, stationskar-
len Abel Hurme m. fl. personer.

smärta» — älskar dig inte, som
jag borde» — »ber dig gifva mig
mitt ord tillbaka» — »bränn alla
mina bref» — »glöm och för-
låt mig».

Det var således för detta, som
Dick så hjältomodigt hällit döden
på afstånd; detta korta bref, med
dess formella fraser om bruten tro
och sviken kärlek. Ralph greps
af en vild önskan, att kasta det
afskyvärda brevet från sig och
rusa in i nästa rum, men Dicks
ögon voro fästa på honom, och
han hämtade kraft af deras tysta
bön.

En döende väns sista önskan är
en helig befallning. Någoting
måste göras, och göras skyndsamt.
Dicks själ hungtrade efter det sista
kärleksbudskapet från henne,
som han tänkte sig trogen i dö-
den, liksom han själf. Ralph kunde
ej möjligt taga honom ur hans
villfarelse, han kunde ej låna sig
till värtigt för att tillfoga vän-
nen ett sådant slag.

Med blixstens hast såg han en
utväg att göra Dick en glädje i
hans sista stund. Vännen måste
få tro, att brevet andades den
djupa kärlek, som han hade rätt
att vänta. Ralph klarade strupen
och började:

»Min älskade Dick!

Ditt sista bref gjorde mig så
lycklig, men jag längtar redan ef-
ter det nästa. Vänta icke ett
långt bref från mig i dag, min

som meddelarena ej känt. Vid
dessa möten hade än Niska än Väi-
nölä uppträdd såsom ordförande.
Efter den sistnämndes häktning
synes ledningen ha öfvergått till
Hurme.

Det planlagda attentatet mot landtdagen.

Vid ett möte meddelades att
en i Helsingfors existerande lika-
dan liga beslutit spränga Nikolai-
kyrkan i luften, då ständarna vid
landtdagens avslutning samlades
där till gudstjänst. Vainölä och
Himanen berättade att de besökt
Helsingfors för att undersöka, hu-
runda denna plan låte sig rea-
liseras. På resan till hufvudsta-
den fingo de emellertid höra att
af planen skulle bli intet, enär
ligamedlemmarna i Helsingfors
sålt sin dynamit och supit upp
penningarna.

Ligans kassör

har varit en ofta omtalad kvinna
vid namn Anna Meriläinen. Det
var också hon som reste till Hel-
singfors för att till röfvernas ad-
vokat värfva f. d. senatorn Lan-
ginkoski, åt hvilken hon i för-
skott utbetalade en penningesum-
ma ur de rånade medlen.

Ligan i upplösningstill- stånd. Pennignarna delas.

En dag i slutet af oktober el-
ler början af november besöktes
Kontiainen af Raunio. Denne sa-
de sig misstänka att Vainölä och
Himanen på sina resor afvensom
för andra ändamål, hvaraf ligan
ej haft den ringaste nytta, slös-
at största delen af ligans pennin-
gar. Ej heller ville Hurme, som
nu innehade penningarna, redovi-
sa för dem. Raunio föreslog där-
för att Kontiainen och han skul-
le besöka Hurme och affordra ho-
nom räknenskap.

Detta skedde äfven. Hurme
förklarade att ligan ännu hade
kvar något öfver 1,000 mk, och
sade han sig gärna vilja gifva dem
iffrån sig samt afgå ur ligan. Pen-
ningarna hade han ej med sig, men
skulle han följande dag afhämta
dem från deras gömställe och öf-
verlämna dem till Toikka, Rai-
nio, Kontiainen, Lapveteläinen
samt Heiskanen eller Hartikai-
nen.

På utsatt tid öfverlämnades pen-
ningarna till de fem öfvannämnda
männen, hvilka delade dem
sinsemellan. Enhvar erhöll 330 el-
ler 335 mk. Kontiainen, som på
rånat förtjänat 530 eller 535 mk,
förskringrade dessa medel för egen
räkning.

Senare önskade emellertid röf-
varadvokaten Langinkoski få litet
pengar för att i Viborgs hof-
rätt anfordra besvär öfver rådstu-
rättens dom öfver några af li-
gans medlemmar. Ett ligamöte
sammanskallades, och man beslöt
utanordna beloppet, som Toikka
sände till Langinkoski. Ett öfver-
skott af 80 mk återsändes af de-
ne till

tydelse. Därjämte är indragningen af fyra andra fästningar i kejsardömet, nämligen Batum, Dünaburg, Libau och Kertsch, ifrågasatt. Hvad Dünaburg beträffar skola fästningarna därstädes förflyttas till halfön Sworbe på Ösel, medan man rörande de öfriga fästningarna icke har sig något säkert bekant.

Frågan om den framtida dispositionen af Sveaborg torde ännu icke ha afgjorts. Man har tänkt sig densamma apterad antingen till arsenal eller intendenturupplag men ha bägge dessa förslag på grund af Sveaborgs läge icke definitivt antagits. Utesluter sig icke, att Sveaborgs fästningsområde kommer att öfverlåtas till Helsingfors stad.

Indragningen af Sveaborgs fästning kommer att ega rum den 1 januari 1908, då garnisonen öfverflyttas till någon annan ort i Finland, där en ny fästning kommer att uppföras. Hvilken denna ort är har man ännu icke velat nämna, men ha ryktena att Hangö skulle utsetts till plats för den nya fästningen icke heller dementerats.

Hans exellens generalguvernören Gerhard torde den 6 september inträffa i Petersburg för att därpå återvända hit. Generalguvernörens tjänstledighet utgår som bekant i början af september.

De 20 miljonerna. Enligt hvad numera erfarits, är det generalguvernörens förslag till proposition om de 20 miljonerna, som i lördags blifvit å högsta ort stadfäst.

Generalguvernörens förslag skiller sig, såsom man minnes, h. o. h. från senatens, i det att det förra är byggt på den från ryskt håll häfda skillnaden mellan de medel landtdagen äger disponera och dem regeringen utan vidare kan förfoga öfver. I detta fall skulle landtdagen blott få besluta om öfverföring af 3,6 milj. mk beviljningsmedel — allt det öfriga skulle blott utanordnas af senaten.

Mejerilan. Senaten har beviljat bl. a. följande statslån för inrättande af mejerier: Nedervetil andelsmejeri u. t. 22,000 mark för ett mejeri i parcell under Murick hemman i Nedervetil by och socken; Kauhava andelsmejeri 50,000 mark för ett mejeri i Pukila gård i Kauhava by af Kauhava socken; Kuortane andelsmejeri 20,000 mk för ett mejeri i parcell i Ylijoiki by af Kuortane socken; Och Tiistenjoki andelsmejeri 20,000 mark för ett mejeri i Ulsby gård i Tiistenjoki by af Lappo socken.

Sjunde nordiska folkhögskolemötet försiggår f. n. i Helsingfors. Dagligen hållas föredrag, dels af de på folkhögskolans område så framtående danska gästerna, dels af Helsingforsuniversitetets professorer och finska folkhögskolemän. Utflykter hafva företagits och samkväm hållits hvarunder stämningarna varit prägladt af bästa samförstånd och ömsesidiga, hjärtliga sympatier.

Folkskollärarens tjänstefullmakter. Skolöverstyrelsen har i cirkulär till samtliga folkskoleinspektörer förordnat, att de icke få utfärda konstitutionell af folkskollärare innan de erhållit utdrag ur protokollet vid det folkskoleinspektörens sammanträde, vid hvilket beslut om tjänstefullmakts utgifvande af folkskollärare fattats.

Tyfusepidemin i Helsingfors och omnejd synes vara i tillbakagående. De per dag anmälda fallens antal har nämligen något minskats. I onsdags vårdades i sjukhusen 270 personer.

Husundersökningar i Tavastkyrö. På grund af order från ryska inrikesministern hölls nyligen husransakan hos landbrukaren Raipala i Tavastkyrö, hos hvilken enligt angivelse skulle finnas ett vapendepot. Man fann blott ett belgiskt gevär, som R. afsett för eget bruk, och det fick han behålla.

Äfven hos bonden Tuokkala skulle samtidigt hållas liknade ransakan, men då han ej var hemma uppsköts därmed.

Angifvarmanin grasserar fortfarande hos vårt fordom hederliga folk och Voimafantasierna spöka i höga vederbörandes drömmar. Resultatet måste bli därefter. — T. Nyh.

Nästa köpmannamöte kommer enligt därom i fredags å mötet i Åbo fattadt beslut att om två år eller 1909 hållas i Vasa.

Min son, gör affärer med folk, som annonsera. De äro de intelligentaste, och du skall icke förlora därpå.

Benjamin Franklin.

Dvärgens hämd.

Det står en dvärg i bärgets natt.
Han hamrar och smider på guldet skatt,
Det glöder, det hvitnar på gnistrande håll.
Han hånlar och sjunger medröst så gall:

Från sol och värme och blommor och träd
Oss mänskorna drivit i bärget ned.
Vi hata den stolta, den roflystna ätt,
Vi hafva ett tärnande gift dem beredt.

Vi smida i fjällen det flammande guld,
Som mänskan fördärfvar och stör tar i skuld.
Vi hafva i vilda, stupande schakt
Försätligt skyttande ned det lagt.

Vi ge det en glans så underbar,
Som mänskans hjärta allsmäktigt drar,
Hon störtar efter dess granna glöd
Från sol och himmel, till natt och död.

Det faller svärdet ur hjältens hand,
Det bryter ed och fördrar land,
Förgiftar kärlekens rosenband
Och skapar stöla vid Guds altarrand.

Det dödar oskuld i tärnans barm
Och gör sen själen på tro så arm.
Det bräcker ynglingens glada mod
Och sprider is i hans varma blod.

O, glimma metall i gnistrande prakt!
Du hatets hammare! dåna med makt!
Fördärfvad människors ätt förgår,
Och jorden åter en gång blir vår!
Josef Julius Wecksell.

Ur tidningarna.

Föreningsfriheten.

1 Tammerfors Nyheter skrives:
Järnvägsstyrelsens hemställan om Rautatiealsten Liittos upplösning i administrativ väg har tilldragit sig en ovanligt stark uppmärksamhet på alla håll. Om dömdets skärpa har väl något varierat efter partiståndpunkt, men man har knappt någonstades fått se ett försvar för järnvägsstyrelsens förslag. Äfven på håll, där man varit angelägen om att så vidt möjligt blotta den något egenomliga roll förbundet i fråga spelat och den märkliga tolerans dess ledning visat mot uppenbart anarkiska företag, har man ej försummat att hänvisa till den grundlag i allmänna ord stadgade föreningsfriheten och att stämpla järnvägsstyrelsens hemställan såsom ett malplaceradt ingrepp i detsamma.

Denna opinion har framträdtt så enhälligt, att den knappt kan undgå att utöfva inflytande på ärendets behandling i senaten, af hvilken konstitutionella uppfattning man f. ö. utan vidare synes kunna vänta en med grundlagsbuden öfverensstämmande hållning vid sakens afgörande.

Ehuru det i allmänna medvetandet framstår som klart och äfven framgått af diverse domstolsförhandlingar, att förbundet i fråga tillhörande enskilda medlemmar förehåft brottsliga tilltag, hvilka oftast kastat sin skugga öfver hela organisationen, lärar det därmed ej vara på rättsligt bindande sätt ådagalagd, att förbundets som sådant värksamhet stått i strid med lag. En sådan bindande utredning presterades åtminstone ej i järnvägsstyrelsens hemställan. Och det är ofärdsligt af nöden att härvidlag intet får ega vitsord somej ärlagligen styrkt.

Då man vet, att en storstrejk, väsentligen bygd på järnvägspersonalens medverkan, hägrar för en del af landets oroligare element, men samhället i sin helhet icke är pliktigt underkasta sig en sådan rörelse från ett enda partistida, framstår, det som önskvärdt, att en allsidig och bindande belysning inför rätta af förbundet erhålles. Men detta är något helt annat än en upplösning utan vidare.

Från Ryssland.

Sandsbygden inför valen.

Småningom börja från landsbygden inlöpa meddelanden om böndernas på olika orter ställning till duman.

Från sydvästra Ryssland meddelas, att bondeorganisationerna under socialrevolutionärens inflytande fått en pessimistisk syn på den blivande duman, äfven för det fall att de skulle lyckats genomdriva sina kandidater, hvarför de uttala sig för fullkomligt bojkott.

I Kijevska guvernemet och Podolien råder i en del bondeorganisationer en originell stämning. Där pläderas för deltagande i valens första stadium i syfte att genomdriva bondeelektorerna, som äro oppositionellt sinnade; på det andra stadiet åter, då representanterna till duman skola väljas, ha de beslutit agitera för bojkott och icke invälja några dumarepresentanter.

I Volga-trakterna uttala sig bönderna under inflytande af de s. k. »narodnike» äfven för bojkott vid valen. Märkas bör att de i dessa trakter förefintliga afdelningarna af »arbetsgruppen», hvilken som bekant i kort sett ämnar deltaga i valen, äro bestämda för bojkott.

Vid de Nischnij-Novgorodska socialrevolutionärens bondekongressens beslöt att genomföra en aktiv bojkott. Detta beslut kommer emellertid ej att sättas i verkställighet, enär partiet kategoriskt förbjöd all fysisk påtryckning af valen.

Från landsbygden i öfriga delar af riket saknas t. v. tillförlitliga uppgifter om befolkningens ställning till valen.

Antialkoholkongressens facit.

Stockholm den 5 aug.

Den internationella kongressen mot alkoholismen afslutades, skrifves till O. F., härstädes i lördags middag efter att då ha pågått hela sex dagar under intensivt arbete. På de olika sektionerna ha hållits ett 50 tal vetenskapliga föredrag och referat, berörande de flesta områden inom den moderna alkohologi. Diskussionsinläggen, som i de flesta fall varit af synnerligen gedigen beskaffenhet, uppgå säkerligen till minst ett par hundra. Under kongressen ha vidare hållits sex stora folkmöten med omkring 25 längre och kortare anföranden.

Det är naturligtvis omöjligt att fälla ett säkert omdöme om kongressens vetenskapliga resultat, innan förhandlingarna föreligga i tryck, så att de kunna studeras i lugn och ro och jämföras med hvad föregående kongresser uttärat. Äfven de mest tränade kongressbesökare behöfva säkerligen ett par veckor för att få en någorlunda tillfredsställande reda i det oerhörda material, som här framlades inom en veckas tränga utrymme.

Som ett allmänt omdöme torde dock redan nu kunna sägas, att de allmänna linjerna till alkoholproblemet lösning blifvit ännu en smula fastare, sedan föregående kongress. Med få undantag häfdade alla de, som gjort frågan till föremål för en något så när allsidig behandling, absolutismens öfverlägsenhet som kamppedel i striden mot alkoholismens degenererande och förstörande inverkan på de moderna kulturfolk. Och den starka tendens att utdöma äfven det måttligaste dagliga bruk af alkohol, som genomgick särskild de utländska läkarnas och fysiologernas framställningar, icke minst de finskes, är synnerligen anmärkningsvärd.

Det torde vara en allmänt erkänd, psykologiskt sett lättbegriplig regel, att vetenskapsmännen ha en viss svårighet att ställa sig oberoende af inflytanden från starkare opinionsströmningar af någon längre varaktighet. Särskildt gäller detta naturligtvis de forskningsgrenar, som tangera brännande sociala frågor eller stadgade folkvanor.

Det är icke alldeles utan, att man ibland hört påstås här hemma, att våra ära vetenskapsmäns uttalanden i absolutistisk riktning skulle vara påverkade af hänsyn till den organiserade nykterhetsrörelsen, som i vårt land håller på att bli en politisk makt af första ordningen och som säga hvad man vill, är på god väg att fullständigt eröfra den allmänna opinionen. De franska, tyska och belgiska vetenskapsmän, som vid den nu afslutade kongressen fört den absoluta afhållsamhetens talan, stå alldeles oberoende af hänsyn i detta afseende. Den nykterhetsrörelse, som finnes i deras respektive länder, är dels jämförelsevis ung, dels i af saknad af allt politiskt inflytande. Det är uteslutande fördomsfriheten i deras undersökningar och allmän social ansvarskänsla, som fört dem fram till deras åskådning.

Ett annat, synnerligen beaktansvärt drag i de vetenskapliga förhandlingarna, var den radikala uppfattning af sociala och kulturella frågor, som framskyttade i en hel del anföranden. Det är ju också utomlands, i många afseenden den radikala och socialistiska intelligensen, som ställt sig i första ledet bland nykterhetsifråna, under klar insikt af att underklassens uppyckning och samhällets omdanig till full och ärlig demokrati icke kommer att helt lyckas utan alkoholproblemet lösning.

Samtliga de vetenskapliga förhandlingarna under kongressen ha burit prägel af fördomsfrihet, sakligt lugn och gedigenhet framför allt. Tyvärr kan man icke fälla samma fördelaktiga omdöme om alla de offentliga folkmötena. De flesta ha visserligen gjort nykterhetsrörelsen all heder, men ett par ha värligen kommit en att med häpnad fråga sig hvad arrangörerna ha tänkt på, då de icke sökt att få mera representativa talarkrafter.

För nykterhetsrörelsen kommer den nu afslutade kongressen säkerligen att medföra viktiga följder. Nykterhetsrörelsen kommer agitation behöfver i många fall moderniseras och befrias från det myckna ovederhäftiga material, hvarmed den ej så sällan rör sig. Och i sin mån skall väl kongressens bidraga att skingra den allt för vanliga åskådning bland alla samhällsklasser som i nykterhetsrörelsen endast ser en fariseisk sektörrelse.

Från andra länder.

Ny krigsfara i öster?

En rysk tidning annoterar en engelsk uppgift från Schanghai enligt hvilken Japan skall med Kina ingått ett aggressivt förbund mot Ryssland och kriget skulle börjas efter 2 1/2 år. Japan skall uppställa 1 million soldater, Kina 200,000. I händelse af seger skall Japan återge åt Kina Manchuriet och Kina »belöna» Japan med östra Sibirien, »som af gammalt tillhört Kina». — Ryssland skulle definitivt undanträngas från Stillahavet.

Den ryska tidningen diskuterar dessa ryktens sannolikhet och menar att Ryssland i alla fall har skäl att allvarsamt rusta sig.

Telegrafstrejken i Amerika.

Postpersonalen deltar i strejken.

Chicago, 10. Telegraf- och postpersonalens strejk berör 14 större städer. Bevärnat manskap patrullerar längs telegraflinjerna och på de gator, där telegrafbyggnaderna äro belägna, enär bolaget fruktar dynamitattentat mot ledningarna. I handelskretsar råder stor oro, enär inga underrättelser ingå från den utländska marknaden. Bolagen ha förklarat, att de hellre skola inställa sin värksamhet än gå in på de strejkandes fordringar.

Chicago, 10. Fem hundra posttjänstemän ha slutit sig till telegrafisternas strejk, så att nu inalles 1,600 telegrafister och posttjänstemän strejka. Det agiteras starkt för att få de ännu tjänstgörande post- och telegrafisttjänstemännen att sluta sig till strejken.

Newyork, 12. Telegrafiststrejk råder nu i 50 städer. De strejkandes antal uppgår nu till flere tusen.

Trusthydran.

Dråpslaget mot den amerikanska petroleum-trusten.

Med intresse följes president Roosevelts kamp mot den amerikanska trusthydran. Nu synes detta monstrum ha fått ett slag, som bör betaga det dess glupska rofgrighet åtminstone för en tid framåt. Dråpslaget har väl närmast drabbat petroleumtrusten, men i värligheten sträcka sig dess verkningar till hela trustväsendet.

Trustens historia är ett nytt kapitel i missträkningsarnas stora bok. Hvilka förhoppningar fästades icke en gång vid densamma! Här hade vunnits en möjlighet att ställa kapitalet i en samhällsnyttig idé tjänst. Det märkliga skulle ske: kapitalet skulle bli en folkets välgörare, arbetslönerna skulle stiga, på samma gång som varorna skulle sjunka i pris, båda delarna till följde af trustens förklarade arbetsmetod, hvarigenom alla onödiga led mellan producent och konsument skulle bortfalla.

Förväntningarna brusto hastigt. Arbetslönerna stego aldrig. Och varorna blefvo blott billigare den första tiden, blott tills trusten hunnit krossa sina konkurrenter. Så stego priserna igen. Och de blefvo högre än förr—trots den förklarade driften. Knotade arbetaren

kastades han på dörren, och alla tillfällen till arbete på annat håll stängdes för honom. Öfverallt voro trustens pengar honom i förväg. De klirrade i fickan på borgmästaren, domaren, kongressmedlemmen och på alla de andra, som ha inflytande i det fria Amerika. Rättvisan hette pengar ...

»Standard Oil Comp.» är trusten i dess vedervärdigaste och skadligaste form. Dess historia är ett skamlöshets kapitel i Fri-staternas annaler. Mutor, olagligheter, brott betecknar petroleum-trustens hela utveckling, såsom den i dagarna afslutade processen nogsam utvisar.

Man måste vara president Roosevelt tacksam för att han begynt denna process och proklamerat trusterna krig i mänsklighetens namn. Det har knappt varit honom en lätt sak att föra processen till ett segerrikt slut. Den mäktiga trustens mäktiga män och dessas mäktiga förbindelser ha utan tvifvel lagt honom alla tänkbara hinder i vägen. Guldets har säkert hviskt lockande ord i månet öra.

Men det har alltsammans icke tjänat till något. Presidenten har velat gå till botten i trusternas svindelfäff, och i 1,463 fall har bolaget måst erkänna sig ha tillskansat sig olagliga fördelar af järnvägarna.

Under processen har framkommit mycket af intresse. Presidenten för den ljusförlyrande trusten måste sålunda medgifva, att den starkt öfverkapitaliserade trusten gaf aktieägarna 40 procent i årlig vinst, ehuru man ej haft råd till en blygsam förhöjning af arbetslönerna. Vid korsförhör med presidentens sekreterare kom det till och med i dagen att trusten i värligheten hade gifvit—75 procent i utdelning sista åren!

Skall Rockefeller i tukthus?

Rockefellers oljetrust »Standard Oil Company» blef som bekant nyligen dömd oerhörda böter för öfverträdelse af Antitrustlagen. I amerikanska blad uppgifves bötesbeloppet till 88 1/2 miljoner dollar eller i det närmaste 445 milj. finska mark.

Regeringens kammaradvokat är emellertid icke tillfreds med denna dom. Han anser att böter icke är tillräcklig godtgörelse för de lagöfverträdelser »Standard Oil Company» har begått och planlägger en ny rättegång, vid hvilken skall yrkas på tukthusstraff för Rockefeller och Harriman och andra ledande personer i oljetrusten.

Förklarligt nog har detta framkallat motstånd. I torsdags afhöll ett halft hundra penningfurstar ett hemligt möte i Chicago.

Själlfallet vet man icke hvad där afhandlats men man gissar sig till att de ha slutit sig samman för att föra en kamp mot regeringen med all den makt deras miljarder dollar gifver dem.

„Hafstrukten“. Grönlands eskimåer, som i sina kajaker bedriva fiske i fjordarna, äro på sjön utsatta för en märkvärdig sjukdom, som fått namnet kajaksvind och som icke tyckes likna den vanliga sjöjukan. En doktor Sticher, som undersökt sjukdomen, uttalar sig på följande sätt om densamma i en tysk tidning.

Den, som träffas af kajaksjukan, känner ångest och beklämning, får kallsvett börjar häftigt darra, hvartill kommer svindel och sedan ett oemotståndligt behof af sömn, hvarigenom eskimån ofta förlorar herraväldet öfver sin farkost. Det egendomligaste ligger emellertid däri, att mycket ofta synvillor uppstå i förening med sjukdomen. Så t. ex. tycker man, att båten blir allt mindre, och man tror sig omväxlande sväfva i luften och sjunka ned i hafvet. Dessa hallucinationer kunna bli så starka, att kajaksmannen i besinningslös rädsla kastar sig i vattnet. Ofta får man den föreställningen, att paddelären är för svag att föra båten framåt.

Kajaksjukan infinner sig vanligen på våarna och nästan alltid i fullkomligt lugnt väder, när man befinner sig långt ute på sjön. Den senare omständigheten gör, att fiskaren gripes af en häftig fruktan för att aldrig mer nå land, hvilken känsla ytterligare stegras därpå, att vattnet i de grönländska fjordarna är utomordentligt klart, och därför framkallar det lifliga intrycket, att man har en ohygglig afgrund under sig. Omkring 16 procent af eskimåerna råka ut för denna sjukdom.

Afsnoppad. — Grosshandlar Johansson, som under aftonens lopp hållit sex s. k. tal, vänder sig till professor B., som står ensam i ett hörn:

»Nå, herr professorn kan väl också visa sig på styfva linan och hålla ett tal».

Professor B.: »Nej, men jag kan hålla något, som inte grosshandlarn kan».

Grosshandlaren: »He, he! Professorn menar föreläsningar?»

Professor B.: »Nej, jag menar käftan».

enlig skiljedomstol, skall den ändå omfatta 690 miljoner människor.

Upprörande skildringar från massakern i Casa Blanca.

London, 10 augusti. Från Tanger telegraferas: En från Casa Blanca hit anländ sjökaptan berättar att under massakern i Casa Blanca förförades de grymmaste ogärningar. Själ var han ögonvittne till att en moder måste se på medan hennes 8 barn mördades. På en man blefvo både armar och ben afslitna innan han dog. På de med lik öfversädlade gatorna flöt blodet i strömmar. Kaptanen anslår antalet stupade marockaner till 4,000.

Beskjutningen af Casa Blanca upphörde i går kväll. General Drude har slagit läger med landstigningstrupperna 3 km utanför staden. Några bestämda uppgifter om antalet fallna marockaner har man ej, man vet endast att det är mycket stort.

Ett telegram till Times uppgifver att brittiska konsulatet i Casa Blanca upprepade gånger angripits af marockanerna och att därvid en officer och 4 matrosor sårats. Ett annat telegram korrigerar emellertid denna framställning så, att det var europeiska kulan som förritrat sig till konsulatet och där sårat några af vaktmanskapet.

Fyra negrer hejda ett tåg för att plundra.

En och en half timmes järnvägsresa från New-York stoppade fyra negrer häromdagen ett tåg.

Fullkomligt förtroga med signaleringsapparaten i en signalkur, signalerade de stopp, och föraren hejda därför genast tåget. I tro att någon allvarlig fara förelåg lät han de fyra svarta uppstiga på lokomotivet. I samma ögonblick ropade en af banditerna:—

Händerna upp!

Lokomotivföraren och eldaren fattade genast situationen, och det lyckades eldaren att med en blixtnabb rörelse kasta om ångregulatorn så att tåget i iland fart brusade därifrån. Men under tiden utspann sig på maskinens tränga område den stumma förbittrade striden. Med ett kraftigt knytnäfsslag sträckte föraren en af negrerna till marken. Men ännu 20 långa minuter fortsatte kampen med de tre återstående.

Slutligen nådde tåget till Waverley, och där lyckades det föraren att stoppa det. De af striden illa tilltygade negrerna sprungo af och flydde, men det lyckades polisen att i automobil hinna upp och efter en kort strid öfvermana dem.

